

Zeló važen pa je šotni pepél. Tudi tega se danes posebno v okolici Ljubljanski, kjer se dobiva šota iz močvirja, posebno mnogo dobiva. Za deteljšča, lan, repico, krompir in lečo, kakor tudi za travnike, kateri niso presuhi ali pa podvrženi povodnjam, ker iz takih voda ves pepél odnese, se zeló priporoča. Šotni pepél ima v sebi zeló veliko mavca (gipsa) in je tim boljši, čim laglje je in čim bolj je belkaste in svetle barve. Težek in rudečkast pepél ima mnogo železa v sebi, zatoraj se mora le pazljivo in ne preveč z njim gnojiti, ker bi lahko taki pepél več škodoval kakor pa koristil. V Belgiji je to gnojenje že tako v navadi, da si deteljša brez šotnega pepéla niti misliti ne morejo. Oni pa tudi trdijo, da se njih pridelki vsako leto vsled tega gnojenja za 25–30% povikšajo. (Kon. prih.)

Še enkrat o Lancevih in Umrathovih mlatilnicah.

Iz prijateljskih rok nam je došlo neko „pojasnilo“ o vprašanji: ali so Lanceve ali Umrathove mlatilnice bolje, ter pravi, da ne pozná Borštnika, ki je Lancevo mlatilnico hvalil, in dvomi, ali je njegova hvala kompetentna ali ne; ono „pojasnilo“ kaže tudi, kakor da bi „dopisnik Ž. iz Štajarskega“ hotel reklamo delati za Lancevo mlatilnico itd.; poleg „pojasnila“ hvali Umrathove, da so priprosto konstruirane, da nikomur ni poduka treba za njihovo rabo, in da se jim je cena znižala od 132 gold. na 118 gold.

Ker „Novice“ nimajo ne Lancevih ne Umrathovih mlatilnic v svoji zalogi, zato se jim enostranost na nobeno stran očitati ne sme; njim je le stvar sama vodilo. — „Novice“ morejo zagotoviti, da nikdo ni ne Štajarskega gosp. dopisnika, ne gosp. Borštnika pozval, da bi hvalil Lancevo mlatilnico; kar sta jej na hvalo pisala pisala sta prostovoljno iz lastnih skušinj; gosp. Borštnik je ud družbe kmetijske in inteligenten gospodar. Da lože tekó Lanceve mlatilnice, je menda dognana stvar po vsem, kar se „Novicam“ poroča. „Novice“ so hvalile obojne, pa nimajo vzroka, dvomiti o tem, kar jim pišejo iz Štajarskega in Kranjskega izvedeni možje. „Novice“ pa tudi vedó to, da mehanizem je pri Lancevi kakor pri Umrathovi mlatilnici enak; razloček med tema mlatilnicama je le ta, da Umrathove imajo okrogle cveke in so više postavljene, Lanceve imajo pa cveke na vogle in so nižje, tedaj bolje postavljene; — kako da se mora ravnati z mlatilnicami, zato je sploh treba praktičnega ali teoretičnega poduka pri eni kakor pri drugi mlatilnici; kar pa se cene mlatilnic tiče, je ona različna po kolesih, namreč ali mlatilnica nima kolesa (Schwungrad), ali ima srednje ali veliko koló. Sicer pa tudi „Novice“ vedó še to, da Lanceva slavnoznana fabrika je leta 1872 prodala 3500 mlatilnic, vitalov (Göppel) pa 1200, poleg tega pa ne odrekajo, da tudi Umrath svojih veliko prodá. V Dunajski razstavi leta 1873 je Lance za svoje slamoreznice in mlatilnice prejel medaljo 1. vrste medaljo za napredek, Umrath pa za svoje kmetijske mašine le pohvalno pismo. — Še enkrat tedaj ponavljajo „Novice“ svoje vodilo, da nepristransko stojé nad fabrikama in zalogama; njim je le za stvar, in ne za Petra in ne za Pavla.

Živinozdravniška skušnja.

Koliko časa utegne Turška kuga skrita tičati v ovcah?

Goveja in ovčja kuga v Trnovem na Notranjskem je nehala, ko so od 236 goved in 489 ovác v 5 hlevih 4 goveda in 1 ovca za kugo poginila, bolnih 5 goved in ovác, kužne nalezbe sumljivih pa 15 goved in 80

ovác pobitih bilo. Ovce so nalezle bolezen od goved, al — kar je za zdravniško znanstvo jako zanimivo — je kuga še le 19 dni po nalezbi pri prvi ovci se očitno pokazala, tedaj celih 18 dni skrita v životu tičala. Ta skušnja kaže, da se tedaj ne smejo ovce, če so v dotiki s kužnimi govedi bile, za neokužene imeti in k drugim zdravim djati, ako so kakih 10 ali 12 dni na videz še zdrave.

Nove postave.

Postava o obrambi poljščine,

veljavna za Kranjsko deželo.

I. O poljščini in o poljskih okvarbah (škodah).

§. 1. Poljščina se deva pod posebno obrambo te postave.

Ob zvrševanju te postave se k poljščini šteje vse tiste stvari, katere so s kmetovanjem in poljedelstvom v najširjšem smislu ali na ravnost ali posrednje v zvezi, dokler so te stvari na samem polji.

K. poljščini se zatorej štejejo zemljišča sama, kakoršna so: njive, travniki, pašniki, vrtje, vinogradi, sadno drevje in vsakoršni zasadi, teščilnice (prešálnice), poljske koč, kozleci, senice, ulnjaki (bučelnjaki), plotovi in seči, ribniki, ribarnice in naredbe za umeteljno ribstvo, naprave za dovod in odvod vodé, jezovi, vodne stavbe in vodovodi, poljski vodnjaki, poljski kolovozniki in steze itd., ter tudi vsi še ne spravljani pridelki in setve, dalje seno, slama in pridelki v kopah ali v stogih, ostrnicah in kozlecéh, na polji puščeno kmetско orodje, vprezna in pašna živina, gnoj itd.

§. 2. Za poljsko okvarbo se kaznuje vsako pokvarilo (poškodovanje) poljščine (§. 1) ter vsi prestopki tistih prepovedij, katere so ali uže v tem zakonu, ali jih na podlogi tega zakona politično oblastvo (okrajno oblastvo, občinski odbor) posebe razglasi poljščini v obrambo, kolikor ta pokvarila ali prestopki teh prepovedij ne spadajo pod občni kazenski zakon ali pod posebne zakone in ukaze, razglasene v obrambo drugih vrst zemljedelstva, posebno v obrambo vodnih pravic ali v zvrševanje cestne policije.

§. 3. Posebno se izrekoma prepoveduje:

- brez pravice hoditi, ležati, jezdariti, voziti po vrtilih sploh, tudi po obdelanih ali uže za setev pripravljenih njivah, dalje po travnikih tedaj, kedar trava raste, naposled po vsacem zemljišči, ako ograje, prepovedne deske (table) ali druga vidna svarila kažejo, da je zaprto;
- brez pravice hoditi po potih, kateri so po županovem ukazu zaprti tedaj, kedar zori grozdje ali druga poljščina ali drevesno sadje, in ki jih prepovedne deske ali druga vidna svarila zaznamujejo, da so prepovedani;
- brez pravice odpravljati ograje, v njih zlovoljno odpirati in tujej lastnini v nevarnost odprte puščati lése (vrlíne), ter odpravljati prepovedne deske in svarila ali jih tako pokaziti, da jih poplej nihče ne more poznati;
- samovlastno začenjati steze ali kolovoznike na polji;
- samovlastno razoravati, razkopavati ali kako drugače kvariti obče poljske poti, steze ali mejne obronke njivam, prestavljati ali izkopavati mejnike ter tudi tujo zemljo prioravati;
- brez pravice odlamljati ali odrezovati debela, veje, mladike, cvetje ali sadje, smukati listovje (perje) z dreves ali koristnega grmovja ter tudi izdirati leséne kole;